

**UCHWAŁA NR 33/IV/18
RADY MIEJSKIEJ WĘGLIŃCA**

z dnia 28 grudnia 2018 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla
Gminy i Miasta Węglińca na rok 2019**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018r., poz. 994 ze zm.) oraz art.4¹ ust.2 i ust.5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2018r., poz. 2137) Rada Miejska Węglińca uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy i Miasta Węglińca na rok 2019, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Węglińca.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Wiesław Piechota

Uzasadnienie

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi do zadań własnych gminy należy realizacja zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Realizacja tych działań prowadzona jest w postaci gminnego programu rozwiązywania problemów alkoholowych. Podstawą do podjęcia działań związanych z opracowaniem nowego programu było zakończenie okresu obowiązywania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy i Miasta Węglińca na rok 2018. W związku z powyższym podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy i Miasta Węglińca na rok 2019 jest uzasadnione.

**Załącznik do uchwały nr 33/IV/18
Rady Miejskiej Węglińca
z dnia 28.12.2018 r.**

**Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
dla Gminy i Miasta Węglińiec
na rok 2019**

Węglińiec 2018 r.

Niniejszy, Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy i Miasta Węgliniec na rok 2019, zwany dalej Programem, kierowany jest do mieszkańców gminy Węgliniec, którzy spotykają się z problemem nadużywania alkoholu oraz doświadczają konsekwencji uzależnienia jak również do instytucji i placówek zajmujących się w sposób bezpośredni, jak i pośredni problematyką nadużywania alkoholu.

Spożywanie alkoholu ma istotny wpływ na poczucie bezpieczeństwa społecznego, możliwości zawodowych na wymagającym rynku pracy, relacje w środowisku rodzinnym, jak również ryzykiem występowania m.in. szkód zdrowotnych, w tym problemem nadużywania alkoholu określonym poprzez ekspertów Światowej Organizacji Zdrowia terminem *zespołu uzależnienia od alkoholu*. Tenże zespół uzależnienia od alkoholu zdefiniowano jako: "Stan zmian psychicznych i zwykle także somatycznych, spowodowany używaniem alkoholu, charakteryzujący się określonymi reakcjami behawioralnymi i innymi, które z reguły obejmują skłonność do stałego lub okresowego używania alkoholu w celu doznania jego efektów psychicznych, a czasem także - aby uniknąć złego samopoczucia wynikającego z braku alkoholu; (...)" (Międzynarodowa klasyfikacja chorób, urazów i przyczyn zgonów, 1983, s. 34). Według Światowej Organizacji Zdrowia, to właśnie alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji (po paleniu tytoniu i nadciśnieniu tętniczym).

Do rozpoznania zespołu uzależnienia od alkoholu potrzebne jest stwierdzenie trzech z poniższych objawów w czasie ostatniego roku:

- silnej potrzeby picia albo kompulsywnej formy spożywania alkoholu (głód alkoholowy),
- trudności w kontrolowaniu zachowań związanych ze spożywaniem alkoholu w sensie upośledzenia tj. kontrolowaniu rozpoczęcia picia (np. powstrzymywania się od picia przed wyznaczoną godziną), długością trwania picia (np. ograniczania picia do jednego dnia), ilością spożywanego alkoholu (np. konieczność picia do dna butelki),
- stanu abstynencyjnego spowodowanym przerwaniem picia lub zredukowania dawki alkoholu,
- występowaniem tolerancji, polegającej na potrzebie spożywania większych dawek alkoholu do wywołania efektu powodowanego poprzednio mniejszymi dawkami,
- 4postępujące zaniedbywanie alternatywnych przyjemności lub zainteresowań z powodu picia, zwiększenie ilości czasu potrzebnego na zdobycie alkoholu lub powrócenie do normy po wypiciu,
- nadużywanie alkoholu mimo wiedzy o jego szkodliwości np. o uszkodzeniu wątroby spowodowanych piciem, stanach depresyjnych po dłuższym piciu" (Habrat B. 1996, s. 33).

Od 1993 roku gminy posiadają kompetencje prawne do prowadzenia lokalnej polityki wobec problemów alkoholowych. Zapisy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U z 2018 r., poz. 310 ze zm.) stanowią, iż „prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin”. Zadania te obejmują: zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą, prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych, wspomaganie instytucji, stowarzyszeń, osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego, wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Realizacja powyższych zadań prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów społecznych uchwalanego corocznie przez Radę Miejską Węglińca. Zadania przewidziane do realizacji, zapisane w niniejszym Programie są kontynuacją działalności prowadzonej w latach ubiegłych we współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Założenia merytoryczne niniejszego Programu są tożsame z zapisami Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020 oraz Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Węglińca na lata 2014-2020.

I. Diagnoza środowiska lokalnego (stan na dzień 31.12.2017 r.).

Gmina Węgliniec liczy siedem sołectw Ruszów, Kościelna Wieś, Jagodzin, Piaseczna, Stary Węgliniec, Czerwona Woda, Zielonka oraz trzy osady: Polana i Okrąglica. Powierzchnia terytorialna gminy wynosi 338,44 km². Gminę Węgliniec zamieszkuje 8 259 mieszkańców, z czego 50,4% stanowią kobiety, a 49,6% mężczyźni. Średni wiek mieszkańców gminy wynosi 41,7 lat. 62,7% mieszkańców gminy Węgliniec jest w wieku produkcyjnym, 16,5% w wieku przedprodukcyjnym, a 20,8% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym. W gminie Węgliniec na 1000 mieszkańców pracuje 116 osób. 39,7% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 60,3% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w gminie Węgliniec wynosiło w 2017 roku 7,1% (8,3% wśród kobiet i 6,2% wśród mężczyzn).

W 2017 roku w gminie Węgliniec stwierdzono szacunkowo 264 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 31,30 przestępstw. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Węgliniec wynosi 61,20%. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Węgliniec najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 23,71 (wykrywalność 53%) oraz przeciwko mieniu - 19,84 (wykrywalność 47%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe - 2,21 (98%), o charakterze gospodarczym - 2,56 (59%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,33 (86%).

Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynosi 229 rodzin, w tym 27 rodzin objętych jest pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny.

Dostępność alkoholu w gminie Węgliniec kształtuje się następująco:

Limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych przyjęty przez Radę Miejską:

- przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy): 80;
- przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne): 20.

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych:

- przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy): 22;
- przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne): 4.

Liczba złożonych wniosków o zobowiązanie do podjęcia leczenia do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Węglińcu to 17, w tym w 7 przypadkach zachodzi podejrzenie stosowania przemocy. W 6 przypadkach Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych podjęła czynności zmierzające do sądowego zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego.

Według danych szacunkowych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych kształtują się następująco:

Kategoria problemów alkoholowych	Populacje osób	W Polsce	W gminie 10 tys. mieszkańców
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2%	ok. 800 tys.	ok. 200 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4%	ok. 1,5 mln	ok. 400 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4%	ok. 1,5 mln	ok. 400 osób
Osoby pijące szkodliwie	5-7%	2-2,5 mln	500 – 700 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	Razem ok 2 mln osób: dorosłych i dzieci	Około 530 osób: dorosłych i dzieci

Źródło: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Powyższe dane wskazują, iż w gminie Węgliniec problemy związane z nadużywaniem alkoholu mogą dotyczyć ok. 25 % wszystkich mieszkańców gminy.

Z uwagi na niepokojący rozmiar zjawiska nadużywani alkoholu i skutków nałogu realizacja założeń niniejszego Programu jest konieczna dla dobra zarówno poszczególnych mieszkańców, jak również całej społeczności lokalnej.

II. Cele Programu

1. Celem nadrzędnym Programu jest opracowanie spójnego systemu działań zapobiegających powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz podjęcie działań naprawczych zmniejszających rozmiary istniejących problemów spowodowanych nadużywaniem alkoholu wśród mieszkańców gminy Węgliniec.

2. Cele szczegółowe Programu

1. Ograniczenie spożycia napojów alkoholowych.
2. Objęcie pomocą szerszej liczby osób doświadczającej problemu nadużywania alkoholu oraz osób współuzależnionych.
3. Kreowanie i propagowanie trzeźwego i zdrowego stylu życia i postaw prozdrowotnych.
4. Podnoszenie poziomu kwalifikacji i kompetencji zawodowych przedstawicieli jednostek i instytucji pomocowych.
5. Prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej i informacyjnej.

III. Adresaci Programu

Program adresowany jest do wszystkich mieszkańców gminy Węgliniec, jak również oferta Programu kierowana jest do przedstawicieli instytucji i organizacji pomocowych działających na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

IV. Realizator Programu

Założenia Programu realizowane będą przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Węglińcu, przy współpracy z następującymi podmiotami:

1. Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Zespołem Interdyscyplinarnym do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Węglińcu.
3. Urzędem Gminy i Miasta w Węglińcu.
4. Miejsko – Gminnym Ośrodkiem Kultury w Węglińcu.
5. Placówkami oświatowymi.
6. Placówkami opieki zdrowotnej.

7. Komisariatem Policji w Pieńsku.
8. Grupą wsparcia „Iskierka”.
9. Innymi osobami fizycznymi i prawnymi realizującymi zadania z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

V. Zadania Programu

V.I Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, realizowane poprzez:

1. Współpracę z placówkami leczenia odwykowego.
2. Współpracę z grupą wsparcia „Iskierka”.
3. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Węglińcu, w tym finansowanie konsultacji lekarskich psychologa i psychiatry w celu wydania opinii dla potrzeb sądowych wobec osób objętych postępowaniem ww. Komisji oraz składanie wniosków do sądu o wszczęcie postępowania w sprawie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

V.II Udzielanie rodzinom w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, realizowane poprzez:

1. Kontynuację wspólnych działań organizacji i instytucji stosujących procedurę „Niebieskiej Karty”.
2. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Węglińcu na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez uczestnictwo przedstawiciela ww. Komisji w Zespole Interdyscyplinarnym do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Węglińcu.
3. Podejmowanie działań socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem nadużywania alkoholu.
4. Realizację warsztatów, szkoleń, kursów i innych form podnoszenia kwalifikacji dla przedstawicieli instytucji pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
5. Zakup i rozprowadzanie formularzy „Niebieskiej Karty” oraz informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie.
6. Organizacja i finansowanie obozów, kolonii i innych form wypoczynku z elementami profilaktyki dla dzieci i młodzieży, pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych.

V.III Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży.

1. Promowanie abstynencji i zdrowego stylu życia poprzez współfinansowanie zajęć sportowych i innych alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
2. Podejmowanie działań o charakterze informacyjno-edukacyjnym dla mieszkańców gminy Węgliniec (w tym dzieci i młodzieży oraz rodziców), dla sprzedawców napojów alkoholowych, uczestników ruchu drogowego.
3. Udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach społecznych związanych z tematyką profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
4. Dofinansowanie konkursów, zabaw i innych działań promujących zdrowy styl życia i propagowanie trzeźwych zachowań.
5. Zakup i dystrybucję materiałów edukacyjnych na temat uzależnień i przemocy.
6. Realizację programów i przedsięwzięć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.
7. Udział w organizacji konkursów, spektakli, wystaw, imprez plenerowych i integracyjnych o tematyce profilaktycznej.

V.IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

1. Współdziałanie w zakresie rozwoju systemu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu poprzez wspieranie ośrodków przeznaczonych dla osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.
2. Włączenie organizacji pozarządowych w wykonywanie zadań wynikających z realizacji niniejszego Programu.
3. Przekazywanie podmiotom nie zaliczanym do sektora finansów publicznych dotacji zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie na realizację zadań publicznych powierzonych do realizacji.

V.V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1. Podejmowanie działań kontrolnych i interwencyjnych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych.

2. Udział w rozprawach sądowych w roli oskarżyciela publicznego w przypadku naruszenia ww. zapisów ustawy.

VI. Zasady finansowania Programu i wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Źródłem finansowania Programu są środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zwanej dalej Komisją za udział w jej pracach przysługuje wynagrodzenie w kwocie 12% minimalnego wynagrodzenia za każdy udział w posiedzeniu Komisji.
3. Przewodniczący Komisji z tytułu udziału w pracach Komisji otrzymuje wynagrodzenie w kwocie 16% minimalnego wynagrodzenia za każdy udział w posiedzeniu Komisji.